

Výroční zpráva za rok 2024

mu
ze
um
ŘÍČANY

Muzeum Říčany
Výroční zpráva 2024

Napsal Kolektiv autorů Muzea Říčany
Fotografie Josef Arnošt, Rudolf Flachs,
Zuzana Havlíková, archiv Muzea Říčany
Grafika Eva Sosnovcová

Tisk MV Print, Říčany

Vydalo Muzeum Říčany, příspěvková organizace

Když se ohlédnu zpět, vidím opravdu nabitý a zároveň smysluplně využitý rok 2024. Muzeum Říčany se nadále profilovalo jako aktivní a dynamická instituce, která pečuje o kulturní dědictví a zároveň se silně angažuje v oblasti vzdělávání a udržitelnosti. Jako certifikovaný poskytovatel environmentální výchovy jsme úspěšně prošli recertifikací. Novinkou pro nás byl proces hodnocení ESG (environmentální, sociální a správní odpovědnost), v jehož rámci se reportuje vliv na životní prostředí, na společnost a způsob vedení organizace.

V březnu jsme uspořádali konferenci zaměřenou na rozvoj a podporu tvořivosti v předškolním vzdělávání. Mezi účastníky byli mj. zástupci ministerstva školství a pedagogové z celé České republiky. Těší mne, že naše metoda tvořivé hry je populární nejen v regionu, ale i napříč republikou. O novinku představenou na konferenci – certifikaci mateřských škol – mají mateřské školy značný zájem.

V červnu jsme přijali pozvánku na mezinárodní konferenci „Múzeá 21. storočia spoločne proti hrozbám klimatickej krízy“ v Banské Štiavnici. Příspěvky, které jsme přednesli, tam pozitivně rezonovaly. Bohužel s hrůzou pozoruji situaci na Slovensku, kde dochází ke státem řízenému rozkladu kulturních institucí. Mnozí z kolegů, kteří konferenci připravili, byli propuštěni.

Díky častým návštěvám kolegů z českých muzeí vnímáme, že některé stránky naší práce mohou být inspirací pro jiná muzea. Také proto jsme v loňském létě uspořádali Letní školu pro muzejní pedagogy.

Stabilní je zájem o akce pro veřejnost. V Geoparku Říčany v létě vznikla pro návštěvníky nová hra, která zábavně přibližuje koloběh uhlíku na Zemi.

Tým Muzea Říčany se společně podílel na aktualizaci strategických cílů v našich profilových oblastech – udržitelnost, místně zakotvené učení a tvořivost. Díky získanému projektu v programu Erasmus budeme mít v následujících dvou letech příležitost čerpat odbornou inspiraci také u muzejních institucí v zahraničí.

Moc mě těší podzimní vydání nové knihy *Když přijel do Říčan první vlak*, která poutavým způsobem a díky historickým fotografiím mapuje každodenní život v Říčanech mezi lety 1871–1924.

Muzeum Říčany se v uplynulém roce pustilo do realizace projektu „Udržitelná budoucnost“, díky kterému jsme mj. rozšířili oblast vzdělávání dospělých na zaměstnance města Říčany. Za podstatné pro Říčany považují úspěšné fungování pracovní skupiny, která připravuje plány udržitelného provozu městských organizací. Podporujeme také osm základních škol v regionu v implementaci nových rámcových vzdělávacích plánů. V pracovní skupině čtyř muzeí si napříč republikou vyměňujeme a sdílíme zkušenosti v oblasti popularizace tematiky klimatické změny a udržitelného života.

Ve spolupráci s městem Říčany jsme v závěru roku završili práci na projektu příprav nového objektu muzea u říčanského hradu. Během následujícího roku se dozvíme, zda bude projekt podpořen a my se budeme moci těšit na realizaci.

Děkuji našim partnerům a návštěvníkům za jejich podporu a spolupráci. Smekám před všemi kolegy a kolegyněmi z týmu, to oni jsou realizátory toho, s čím Muzeum Říčany přichází. A těšíme se na rok 2025.

Dne 27. února 2025
JAKUB HALAŠ, ředitel

Obsah

5

7

12

18

20

29

36

- 5 Úvod
- 7 Základní údaje o organizaci
- 8 Seznamte se s Muzeem Říčany
- 12 Muzeum Říčany v číslech
- 13 Výstavy
- 14 Akce pro veřejnost
- 16 Muzeum pro děti
- 18 Stálá nabídka pro veřejnost
- 20 Výukové programy pro školy
- 21 Tvořivá školka
- 23 Muzeum udržitelné budoucnosti
- 26 Pracujeme na svých kvalitách
- 29 Pišeme pro vás
- 31 Publicita
- 32 Tým Muzea Říčany
- 36 Financování

Název: Muzeum Říčany, příspěvková organizace

Adresa: Rýdlova 271/14, 251 01 Říčany

Právní forma: příspěvková organizace

Zřizovatel: město Říčany

IČ: 43752110

Číslo účtu: 15429504/0600

Číslo účtu: 233206069/0600 pro platby za tábory a akce

ID datové schránky: ky5k6ey

Ředitel: Mgr. Jakub Halaš

Zástupkyně ředitele: MgA. Adéla Venerová

Telefon: 323 603 161

Webové stránky: www.muzeumricany.cz

Muzeum Říčany je členem:

- Asociace muzeí a galerií České republiky (AMG)
- Sdružení pro interpretaci místního dědictví ČR (SIMID)
- Pavučina, síť středisek ekologické výchovy v ČR
- MuseUM JINAK – platforma pro muzejní inovaci
- platforma Učíme se venku

Muzeum Říčany je certifikovaným poskytovatelem environmentální výchovy. V roce 2024 došlo prostřednictvím auditu k recertifikaci.

Muzeum Říčany není obyčejné muzeum. Navazujeme na více než stoletou historii novým, hravým a zážitkovým způsobem. Vzděláváme širokou veřejnost, děti a pedagogy i mimo zdi muzea a nebojíme se nových vzdělávacích forem.

Témata, kterým se věnujeme, můžeme shrnout do tří hlavních pilířů, které se vzájemně propojují. Důležitou oblastí je pro nás **udržitelná budoucnost**, proto v naší nabídce naleznete řadu přírodovědných nebo environmentálních programů, workshopů a akcí, které reagují i na současnou situaci ohledně změny klimatu. Udržitelnost akcentujeme také v co nejšetrnějším provozu celého muzea.

Protože jsme regionální muzeum, je naším mottem a druhým velkým tématem „**místo, kde žiju**“. Nabízíme našim návštěvníkům, ať jsou to školy, nebo veřejnost, různé možnosti, jak místo, kde žijí, poznávat v širším kontextu a získávat k němu dlouhodobý vztah. A to skrze poznání vlastních kořenů nebo místní přírody. Podporujeme v lidech aktivní přístup k životu a na různých příkladech ukazujeme, že koukat se dál než na „svůj dvorek“ a pečovat o místo, kde žijeme, má smysl.

Třetí oblastí, bez které se první dvě neobejdou, je **rozvoj tvořivosti**. Tvořivost vnímáme jako základní prostředek k pozitivní změně, otevřenost k různým možnostem řešení. Děti i dospělí tak u nás mohou rozvíjet jak svoji manuální zručnost, tak podporovat kreativitu v myšlení. Naše autorská metoda tvořivé hry se zabývá právě rozvojem tvořivosti a samostatnosti už od předškolního věku.

V muzeu realizujeme řadu projektů, na které získáváme finance z grantů a dotací. Můžeme tak lépe uspokojovat potřeby našich návštěvníků, a tím naplňovat naše základní poslání. Díky tomu se můžeme věnovat jak správě sbírek a výstavní činnosti, tak zkvalitňování výukových programů, metodické podpoře pedagogů nebo přípravě a realizaci akcí pro širokou veřejnost.

Zároveň díky projektům můžeme zachovávat naši nabídku cenově dostupnou.

1. MUZEUM ŘÍČANY A ZAHRADA

Rýdlova 271/14

Hlavní budova — to je bzukot: vyzkoušejte výstavy pro malé i velké, zážitkovou výuku pro MŠ i ZŠ, odpolední kroužky, večerní akce pro dospělé, podporu badatelů, workshopy pro pedagogy.

Zahrada — čas na pauzu: vyšplhejte do hnízda, zjistěte, jak je to s vodou, nebo si na pokladně půjčte deku a dejte si svačinu v trávě. Někdy nás tu najdete pracovat — s hráběmi i s notebookem. Zahrada je zpřístupněna zdarma v otevírací době výstavy, kterou naleznete na našem webu.

2. DVOREK

Ke zvířatům! Vezměte žáky na výukový program pro MŠ i ZŠ, přijďte na akci pro rodiče s dětmi, zapojte se s Ekocentrem Říčany do komunitního chovu domácích zvířat nebo do odběru produktů od místních malých farmářů.

3. ŘÍČANSKÁ HÁJOVNA

Říčany 375

Zážitky v lese a pronájem. Pojdte se s námi učit venku, ať jste školáci, nebo učitelé. Sledujte také aktuální nabídku akcí pro veřejnost. Na louce u hájovny potkáte v týdnu děti z Lesního klubu Pramínek Ekocentra Říčany. Hájovnu si můžete pro vzdělávací aktivity pronajmout.

4. VÝUKOVÁ MÍSTNOST

Sportovní hala, Škroupova 2026/2

Někdy se prostě do hlavní budovy všichni nevejdeme. V takovém případě se s vámi na výukovém programu pro školy nebo při večerní tvořivé dílně potkáme ve „výukovce“.

5. GEOPARK ŘÍČANY

Vstup přes 1. ZŠ Říčany, Masarykovo nám. 71

SEZÓNA: DUBEN-ŘÍJEN, OTEVŘEN BĚHEM AKCÍ

Unikátní místo pro relax a poznávání přírody. Rýžuj granáty, objevuj zkameněliny, vylešti si kámen, prolaz se jeskyní, vyfoť se s pravěkým nosorožcem, zkoumej, jak funguje neživá i živá příroda. Během akcí pro veřejnost nebo programu pro školy se rozhodně nudit nebudeš. V geoparku také inspirujeme pedagogy, jak o neživé přírodě učit zábavně.

6. DEPOZITÁŘ MUZEA ŘÍČANY

Tajemné místo plné pokladů a historie. V depozitáři uchováváme sbírkové předměty, které nám vyprávějí příběhy dávné i nedávné minulosti. Zákon chápe muzejní sbírky jako součásti národního pokladu. Jsou velice vzácné a mnohdy křehké, proto si na ně nemůžete sáhnout, ale nebojte, opatrujeme je s velikou péčí a můžete se s nimi potkat na našich výstavách nebo při školních programech.

Díky podpoře Ministerstva kultury je depozitář každoročně dovybaven nejnutnějším materiálem pro dlouhodobé stabilní uchovávání sbírek a v posledních letech prošel technickými úpravami, které vedly k jeho důkladnějšímu a modernímu zabezpečení.

Depozitář muzea zpřístupňujeme pro profesionální i amatérské badatele po předchozí domluvě, případně v rámci speciálních akcí pro veřejnost.

Sbírky

V Muzeu Říčany pečujeme o desítky tisíc předmětů, listin, fotografií a vzácných knih, celkem evidujeme přes 24 000 inventárních čísel. Vše je kompletně popsáno, odborně digitálně zaevidováno a zapsáno také v Centrální evidenci sbírek.

Mezi nejpozoruhodnější exponáty muzejní sbírky patří **historické hudební nástroje**. Řadu z nich jsme v roce 2024 návštěvníkům zpřístupnili na květnové Muzejní noci – například překrásnou kladívkovou akordovou citeru neboli mandolinettu.

V roce 2024 proběhla první část restaurování **nejvzácnějšího hudebního exponátu v našem muzeu**, totiž **flašinetu**. Nástroj s otočným kotoučem a píšťalami je mistrovským dílem mechanické hudby. Díky promyšlenému systému háčků, kláves, píšťal a měchů dokáže tento

nástroj přehrávat složité melodie jen s jednoduchým pohybem kliky. Tento nástroj v minulosti poskytoval zábavu a dnes je ceněným historickým a sběratelským předmětem, který připomíná, jaký byl svět reprodukováné hudby dávno před vynálezem gramofonu, cédéček, empéetrojek a streamované hudby. Zvláštností říčanského hracího strojeku je mechanické divadélko, ve kterém se otáčejí tancující postavičky a jehož součástí je i klaun polykající mince. Jedná se tak o zvláštní kombinaci původního hracího stroje a zásahu řemeslně zručného amatéra, který si tak nástroj vylepšil, aby lépe poutal pozornost a líbil se především dětem. Hracímu stroji se pečlivě věnoval restaurátorský mistr Ivan Červenka. Na restaurování loutek by mělo dojít v dalším roce.

V rámci tzv. **Špeku sezóny**, minivýstavy ve vstupních prostorách muzea, jsme v roce 2024 představili tyto kolekce sbírkových či zapůjčených předmětů:

- zbraně v rámci expozice „Dějiny násilí – od pěstního klínu k pancéřové pěsti“;
- „Nešťastné předměty“, se kterými si paměťové instituce mnohdy nevědí rady, předměty spjaté s totalitními režimy;
- „Z Paříže do Paříže“ – dokumenty a trofeje vázící se k říčanskému olympionikovi z roku 1924 Jaroslavu Brožovi;
- „Josef Koreš: připomínka odbojáře z Říčan“ – trojrozměrné předměty, fotografie a dokumenty týkající se říčanského hrdiny, který padl na podzim 1944;
- „Když přijel do Říčan první vlak“ – předměty a dobové snímky z období 1871–1924, o kterém pojednává nejnovější kniha Muzea Říčany.

Muzeum Říčany v číslech

3

VÝSTAVY

501

VÝUKOVÝCH PROGRAMŮ PRO ŠKOLY

92

AKCÍ PRO VEŘEJNOST

105

WORKSHOPŮ PRO PEDAGOGY, MUZEA
A ZAMĚSTNANCE MĚSTA

1

CELOSTÁTNÍ KONFERENCE PRO
PODPORU ROZVOJE PŘEDŠKOLNÍHO
VZDĚLÁVÁNÍ

3

CELOROČNÍ KROUŽKY PRO DĚTI

4

TÝDENNÍ
PŘÍMĚSTSKÉ
TÁBORY

30

JEDNODENNÍCH
PŘÍMĚSTSKÝCH
TÁBORŮ

3

NOVĚ VYDANÉ PUBLIKACE

30

BADATELŮ VYUŽILO SLUŽEB
NAŠICH HISTORIKŮ NEBO
MOŽNOSTI STUDIA SBÍRKOVÝCH
MATERIÁLŮ

18 493

CELKOVÝ POČET EVIDOVANÝCH
NÁVŠTĚVNÍKŮ MUZEA ŘÍČANY ZA
ROK 2024

Výstavy a doprovodné programy pro školy připravujeme tak, aby se návštěvníci mohli sami zapojit, prožít a vyzkoušet si nejrůznější situace.

OKNA DO PŘÍRODY

10/2/2024 - 1/9/2024

Příroda je fascinující, plná tajemství, která nadšeně odhalují malé děti i vědci. Jak se spolu domlouvají mravenci? Co se děje v kompostu? Jak vypadají kameny uvnitř? Výstava otevřela několik oken do přírody a skrze ně představila metody, jak se o přírodě učí ve školách i u nás v muzeu.

Návštěvníci mohli vyzkoušet 100 let starou školní lavici, zalistovat ve starých učebnicích přírodopisu, začíst se do knížek o přírodě nebo si zahrát lesní divadlo. Prohlédli si poklady z přírodovědných kabinetů i pravěké exponáty ze sbírek muzea, mimo jiné mamutí kel objevený u Čestlic a kost srstnatého nosorožce nalezenou v místech, kde je dnes Geopark Říčany.

Výstavu v muzeu doprovodila také venkovní panelová výstava o moderních metodách výuky o přírodě, která putovala od března 2024 do července 2024 po veřejně dostupných místech před vybranými říčanskými školami a školkami.

Krásná výstava „Okna do přírody“ a o to lepší díky skvělé paní, které děkuji ještě jednou za super zážitek, byla skvělá. Těším se na další výstavu. Vůbec nechápu, proč jsem sem nechodil dříve. Určitě zavítejte!

recenze Google

ANIMOVANÉ PŘÍBĚHY

11/9/2024 - 10/11/2024

Létající kočky a explodující dinosauři. V animaci je možné všechno! Interaktivní výstava návštěvníky zavedla do světa animace a optických iluzí. Návštěvníci mohli prozkoumat vědecké objevy, které vedly k vytvoření prvních animačních strojů, jako je Faradayovo kolo nebo Purkyňovy objevy. Mohli si vytvořit vlastní stop-motion animaci, manipulovat s loutkami nebo zkoumat optické klamy.

Děkujeme sdružení OPAK za zapůjčení a obohacení výstavy o stanoviště pro malé děti.

TAJEMNÉ BYTOSTI ADVENTU

28/11/2024 - 5/1/2025

Advent je nejen časem radostného očekávání příchodu Ježíška, ale zároveň nejtemnějším obdobím roku. Noci jsou dlouhé a mrazivé, a to je důvod, proč se právě v tomto období ustálilo tolik tradic, pověr a zvyků. Některé z nich dodržujeme dodnes, na jiné se postupem času zapomnělo. Víte, kdo je to Mikuláš a proč ho doprovázejí čert s andělem? Koho se naši předkové v době adventu nejvíce báli a na koho se děti těšily? Co měly za úkol postavy jako Barborka, Lucka nebo Perchta? To vše se návštěvníci dozvěděli a na vlastní kůži prožili na naší výstavě.

Nesmírně povedené! Byli jsme, počítala jsem s návštěvou tak na půl hodinky, a nakonec jsem všechny tři kousky (děti) musela pohodně a čtvrt přemlouvát, že už fakt pojedeme domů. Klobouček do muzea vám všem, jste úžasní!

Jana Šafková, FB

VIRTUÁLNÍ EXPOZICE

Virtuální expozice vybraných sbírkových předmětů je snadno dostupná na portále eSbírky. Sbírkové předměty představujeme návštěvníkům také v rámci elektronické Regionální učebnice Říčansko a prostřednictvím Špeku sezóny, oboje je dostupné na webu Muzea Říčany.

Pravidelně připravujeme pro naše velké i malé návštěvníky zážitkové akce, které jsou zaměřeny na podporu tvořivosti, pozitivního vztahu k přírodě, zodpovědného chování k místu, kde žijí, a udržitelného života.

Nejoblíbenějšími jsou **akce v Geoparku Říčany**. V roce 2024 jsme v geoparku zrealizovali 54 akcí pro 2 895 návštěvníků. Novinkou bylo rozšíření programu Geoodpoledne o hru pro starší děti „Já uhlík“:

- Geoodpoledne (28x)
- tematické narozeninové oslavy (11x)
- Řezání a broušení (8x)
- Legenda jménem Tyrannosaurus rex (přednáška)
- Za trilobity a dinosaury
- Největší zabijáci v dějinách planety (přednáška)
- geoworkshop Geologické pokusy
- Do geoparku s geologem
- Vybruste si vánoční dárek

Nedá mi to, abych ještě „za tepla“ neposlala naši zpětnou vazbu na naše dnešní zážitkové dopoledne u Vás v Geoparku. Znalosti paní Švandové, její zápal pro věc a milé vystupování potěšilo nejen našeho staršího syna, ale nás všechny. Pobyt si užil i mladší syn s bratrancem díky rýžování granátků, odlévání sádrových odlitků a průzkumu jeskyně.

Janečkovi

Naši tradiční největší akci **zaměřenou na poznávání přírody** byl i v roce 2024 **Den Země**, kterého se zúčastnilo více než 800 návštěvníků. Téma: Přírodou za pohádkou. Dalšími akcemi byly:

- Netopýří odpoledne v muzeu
- Vycházka na orchidejovou louku
- Otevřený dvorek (4x)
- Kozí odpoledne
- Rodinné odpoledne v muzeu
- Okna do přírody (2x)
- Sousedská slavnost v Ořechovce
- Poslední den výstavy Okna do přírody s překvapením

Abychom si mohli budovat pozitivní vztah k místu, ve kterém žijeme, považujeme za důležité seznamovat se s jeho **historií a tradicemi**:

- Poznejte svůj depozitář
- Na kvíz do muzea!
- Vynášení Morany
- Muzejní noc
- Kant pro začátečníky (přednáška)
- Letní večer v muzejním klubu
- 100 let Dalibora Hofty
- Znovu do sklepa: Tajemné podzemí města Říčany
- Významní zesnulí: vycházka na říčanský hřbitov
- Křest knihy Když přijel do Říčan první vlak
- Zimní večer v muzejním klubu

Geoodpoledne byla realizována s finanční podporou Evropské unie.

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

NÁRODNÍ
PLÁN OBNOVY

Ministerstvo životního prostředí

STATNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Tento projekt je financován Evropskou unií v rámci Národního plánu obnovy.

Důležitou součástí naší popularizační činnosti je pořádání akcí, které u návštěvníků **rozdávají tvořivost a motivují k udržitelnému životu:**

- Ovečky z vlny pro dospělé
- Tvoříme z proutí
- Mozaiková pítka
- Hrátky s barvami
- Tvořivé loutko-hraní
- Tvoříme a hrajeme si s ovčí vlnou
- Jak na kvašení zeleniny
- Výměnný bazar oblečení
- Hedvábný dárek
- Přírodní adventní věnce
- Vánoční stromky z lesa

V roce 2024 jsme se opět účastnili s naším programem následujících akcí:

- Kladení kamenů zmizelých
- Den dětí na Marvánku
- Den dětí v Jažlovicích
- Den dětí v Babicích
- Amatérská mineralogická burza
- Den zvířat v Nedvězí

Děkujeme Středočeskému kraji
za finanční podporu při pořádání vybraných
akcí pro veřejnost.

Středočeský kraj

Muzeum pro děti

Jsme muzeum otevřené dětem všech věkových kategorií. V naší vzdělávací nabídce pro děti ctíme tyto principy:

- Dáváme dětem prostor pro aktivní učení.
- Zážitek děti reflektují a je pro ně motivací k dalšímu učení.
- Vycházíme ze zkušeností dětí.
- Připravujeme prostředí a příležitosti pro různé styly učení.
- Učením vytváříme u dítěte osobní vztah k místu.
- Je samozřejmostí, že se chováme ohleduplně k přírodě, lidem, životnímu prostředí, a vedeme k tomu děti.
- Hra, humor, potěšení z činnosti jsou běžnou součástí učení.
- Všechny děti při učení zažijí úspěch.

Bereme žáky z různých škol i návštěvníky našich akcí ven, motivujeme je ke zkoumání okolí, k bádání a k objevování zákonitostí a jevů v přírodě, učíme je v souvislostech s místní tradicí a kulturou regionu.

hands on výstavy

akce pro rodiny s dětmi

přírodovědné kroužky

*Běto, tady v muzeu bych
chtěl zůstat navždycky.
Tady se mi líbí.*

Tonda Bílek, 7 let,
účastník jednodenního
příměstského tábora

jednodenní příměstské tábory

týdenní příměstské tábory na Říčanské hájovně

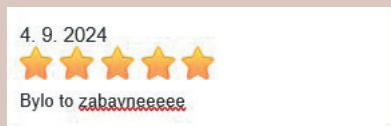
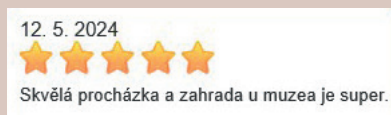
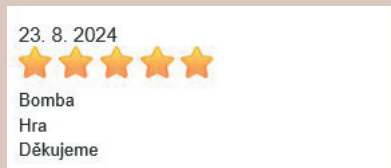
*Ráda bych moc poděkovala
za příměstský tábor na
Hájovně tento týden
(„pracovní a vyráběcí“).
Moje dítě (Háňa) byla
naprosto, ale opravdu
naprosto nadšená.
Děkuji za veškerou péči
a program pro děti.*

Lenka Mášová

řemeslný kroužek

Stálá nabídka pro veřejnost

S dětmi jsme
Astrostezku projeli
na kolech a bylo to
moc fajn.

Jana Kašparová

ZA POKLADEM DO STŘEDOVĚKÝCH ŘÍČAN

– geolokační hra s mobilem

Vydej se s dvanáctiletým Petrem do středověkých Říčan a hledej tam poklad! Během výpravy si vyzkoušíš, jaký by asi byl tvůj život v době vlády našeho nejslavnějšího panovníka, Karla IV. Hra je vhodná pro děti od 8 let a je také součástí zážitkových programů o středověku pro školáky. Pro hru je nutné si do mobilu nainstalovat aplikaci Geofun (je volně ke stažení v Google Play a App Store). Hra byla pořízena s finanční podporou Evropské unie a je k dispozici zdarma.

Start je u říčanského hradu v centru Říčan, konec v muzeu.

ASTROSTEZKA ŘÍČANY

Cesta, kterou projdeš do 2 hodin, je skvělým tipem na výlet. Vede po Říčanech a okolní přírodou. Potkáš tu jednotlivé planety se zajímavostmi a na děti čekají zábavné úkoly. Sluneční soustava je zde zmenšena v měřítku 1:1 000 000 000. Mapu s podrobným popisem trasy a pracovní list pro děti si můžeš koupit online na e-shopu muzea. Vytištěná je k zakoupení v muzeu nebo v infocentru.

DOBYVATELÉ VESMÍRU

Hra doplňující Astrostezku. Staň se na pár hodin vesmírným průzkumníkem a zachraň loď svých souputníků před krutým osudem. Podklady si můžeš koupit online na e-shopu muzea.

NAUČNÁ STEZKA „ŘÍČANSKO“

Provozujeme naučnou stezku Říčansko.

ORIGINÁLNÍ E-SHOP

Najdete tu vstupenky na akce a workshopy, ale také tvořivé balíčky, vystřihovací model říčanského hradu, krmítka či hmyzí domky, pazourkové nástroje, sádrové odlitky zkamenělin a publikace. Samostatná sekce pro učitele obsahuje pomůcky do výuky, webináře a workshopy pro pedagogy.

KAMENY ZMIZELÝCH

A INFOSTÁNEK V HISTORICKÉ TRAFICE

Osudy říčanských rodin, které zahynuly v koncentračních táborech, připomínají kameny zmizelých. Jsou vsazeny do dlažby před domy, odkud tito lidé museli odejít a už se nevrátili. V úsilí připomínat osudy místních židovských obyvatel stále pokračujeme ve spolupráci s městem Říčany.

Infostánek na Masarykově náměstí upozorňuje na téma holocaustu a vybízí k zamyšlení, jak se můžeme s antisemitismem a rasismem vypořádat my dnes. V upravené historické trafice najdou návštěvníci tematická videa, fotografie a informace i tištěné letáky k procházce po náměstí.

V květnu 2024 byly položeny 3 další kameny zmizelých.

Podporujeme školy formou zážitkových programů, kde není hlavním cílem předávat další znalosti, ale pochopení souvislostí, propojování školy s reálným prostředím a zájem dětí o vlastní zkoumání světa. I proto učíme často venku, badatelsky, dáváme dětem do rukou reálné nástroje a ukazujeme jim svět pod mikroskopem. Rozvíjíme jejich dovednosti, vztah k přírodě i místu, kde žijí.

Muzeum Říčany dlouhodobě podporuje internátní Základní školu Olešovice se školou praktickou a speciální. Každoročně do školy přijíždíme s výukovým programem pro žáky.

Nabízíme více než 50 různých výukových programů pro mateřské, základní a střední školy.

- environmentální a přírodovědné
- řemeslné
- historické
- doprovodné programy k výstavám
- výukové programy v Geoparku Říčany
- pobytové programy na Říčanské hájovně (stmelovací, řemeslné a environmentální)

9 369

**ŽÁKŮ SE V ROCE 2024
ZÚČASTNILO VÝUKOVÝCH
PROGRAMŮ**

Geologie nebývá u žáků příliš oblíbený vědní obor. Program byl ale skvělý. Krátký teoretický úvod, jasný a přehledný, pro všechny dostatečně srozumitelný, byl odrazovým můstkem k jednotlivým aktivitám. Ty se střídaly, kombinovaly se jak vědomostní, tak i pohybové úkoly. Žáci museli spolupracovat, plánovat své činnosti a koordinovat je. Na závěr byly jejich výsledky shrnuty a doplněny o další informace z praxe. Celý program byl pečlivě sledován p. lektorkou. Bylo zřejmé, že svou práci vykonává nejen s velkou odborností, ale i s velkým nadšením. Děkujeme, že si mohli žáci udělat lepší představu, co geologie je a jak důležitou roli nerostné suroviny mají.

Eva Kuťáková,
Gymnázium Benešov

METODIKA TVOŘIVÉ HRY

Tvořivá hra je ucelená metodika tvořivých činností určená především pedagogům mateřských škol, ale také učitelům 1. stupně základních škol, vychovatelkám školních družin a rodičům. Chceme, aby tvoření v mateřských školách začalo být chápáno v širším kontextu než jako práce s papírem, nůžkami a lepidlem, kdy všechny děti vyrobí stejné výrobky podle předem daného návodu a hotové je odevzdají učitelce na nástěnku.

Rádi říkáme, že se vracíme ke kořenům dětského tvoření a dětské hry. Učíme pedagogy pracovat s různorodými přírodními materiály a opravdovými nástroji. A především je učíme, jak dětem vytvořit bezpečný prostor pro rozvíjení jejich kreativity – prostor, kde děti mohou samy vymýšlet, co a jak chtějí tvořit, nebojí se chybovat a se svými výrobky si pak mohou hrát. Metodu jsme vyvinuli v Muzeu Říčany během čtyřletého projektu, testovali jsme ji s desítkami učitelek mateřských škol, v roce 2020 jsme vydali ucelenou metodiku, kterou jsme v roce 2022 rozšířili publikací Tvořivá hra v zahradě.

V roce 2024 jsme spustili systém certifikací Tvořivá školka a vydali stejnojmennou brožuru.

K metodice postupně vytváříme a nabízíme řadu didaktických pomůcek, jakými jsou například startovací balíček materiálů a nástrojů vhodných pro děti v MŠ „Začni tvořit hned teď“ nebo „Lesogramy“. Budujeme komunitu příznivců tvořivé hry, na Facebooku máme přes 3 000 příznivců stránky Tvořivá hra.

Myšlenka metody je postavena na 3 pilířích:

1. Hra se prolíná s tvořením.
2. Přenášení aktivity z dospělého na dítě.
3. Klademe důraz na proces, nikoli na výsledek.

Byla u nás minulý týden inspekce a byla také v mé třídě, a když jsem s nimi měla konzultaci ohledně výuky v mé třídě, velice pozitivně hodnotili, že jsou děti kreativní, umí samy něco vymyslet a samostatně tvořit, pracovat s chybou... toho si všimli při ranních hrách. Je to díky vaší tvořivé hře, tak jsem ti to chtěla napsat, ať máte radost.

Veronika Svobodová,
MŠ Mnichovice

Podrobnosti o základních pilířích, pravidlech, dobré praxi metody tvořivé hry i o nabídce workshopů pro pedagogy dozvíte na webové stránce www.tvorivahra.cz.

USPOŘÁDALI JSME
WORKSHOPŮ

54

443

PEDAGOGŮ JSME
PROŠKOLILI NA NAŠICH
WORKSHOPECH
TVOŘIVÉ HRY

24

NADŠENÝCH PEDAGOGŮ ZE VŠECH
KOUTŮ REPUBLIKY SE ZÚČASTNILO
JIŽ TRADIČNÍ DVOUDENNÍ LETNÍ
ŠKOLY TVOŘIVÉ HRY. NOVĚ VE DVOU
VARIANTÁCH PROGRAMU, PRO
NOVÁČKY I POKROČILÉ.

NOVINKA
ROKU
2024

CELOSTÁTNÍ KONFERENCE TVOŘIVÁ ŠKOLKA

V Říčanech jsme 21. 3. 2024 uspořádali konferenci Tvořivá školka. Zúčastnilo se jí přes 200 pedagogů, lektorů a odborníků z celé České republiky. Konference byla zaměřena na rozvoj tvořivosti dětí, zahrnovala příspěvky předních odborníků ve vzdělávání (Hana Nádvorníková, Lenka Šulová, Roman Kroufek a další), panelovou diskusi, ukázky dobré praxe pedagogů MŠ a 11 praktických workshopů. Na základě kladných ohlasů chystáme další konferenci v roce 2026, tentokrát na téma tvořivá zahrada. Na konferenci jsme představili **certifikát kvality „Tvořivá školka“**, který udělujeme mateřským školám, ve kterých dobře funguje tvořivá hra – je v nich podporována dětská tvořivost, jsou zde nastavena funkční bezpečnostní pravidla a děti v ní pracují s běžnými nástroji a rozmanitými materiály. Certifikát jsme zde předali prvním třem MŠ zapojeným do pilotního projektu. Do certifikace spojené s roční metodickou podporou týmu tvořivé hry se v roce 2024 zapojilo 9 mateřských škol ze 4 krajů ČR.

Během konference jsme také pokřtili novou **brožuru Tvořivá školka**, která obsahuje mnoho praktických tipů a příkladů pro mateřské školy, které chtějí nabízet vhodné a bezpečné prostředí pro rozvoj kreativity dětí, umožnit jim pracovat se skutečnými nástroji a s přírodními materiály. Kromě podrobného popisu všech kritérií pro certifikaci nabízí i pracovní listy pro autoevaluaci mateřské školy.

Děkujeme prvním certifikovaným mateřským školám, MŠ U Slunečních hodin v Říčanech, MŠ Mnichovice a MŠ Světlá, za energii, konzultace i pilotní ověření nastavovaných kritérií kvality.

Uvědomila jsem si, že právě naše tvořivost může měnit svět a dělat z něj lepší místo k žití. Rozvíjení tvořivosti u dětí i u nás samých je radost.

anonymní dotazník z workshopu

Za finanční podporu rozvoje tvořivé hry v roce 2024 děkujeme Státnímu fondu životního prostředí a Středočeskému kraji.

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Tento projekt je spolufinancován
Státním fondem životního prostředí ČR
na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.
www.mzp.cz www.sfpz.cz

Středočeský kraj

Klimatická změna provází naši společnost téměř na každém kroku a my považujeme za důležité téma udržitelné budoucnosti otevírat i v muzejní činnosti. **Díky finanční podpoře Evropské unie se tak od roku 2024 můžeme intenzivně věnovat přípravě a využívání různých forem komunikace k prosazování tématu klimatické změny** a souvisejících adaptačních a mitigačních opatření (předcházení dopadů klimatické změny) do výuky ve školách, do praxe úřadů a dalších institucí i do muzejní nabídky pro veřejnost. Jde o výstavy, sdílení, workshopy, naučnou stezku a další.

PODPORUJEME ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Jak bude vzdělávání ve školách vypadat za 5 nebo za 10 let? Jak reagovat na rychle se měnící svět? Co od pedagogů a škol očekává Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy? V roce 2024 jsme podrobně sledovali vývoj nových rámcových vzdělávacích plánů pro základní školy. Zajímá nás hlavně transformace environmentální výchovy, kde se nově akcentuje myšlenka udržitelnosti a požadavek na aktivní zapojení žáků do péče o přírodu a o životní prostředí. V roce 2024 jsme **odstartovali spolupráci s 8 školami v regionu**. Přímou ve školách proběhly úvodní workshopy a konzultace, v roce 2025 bude navazovat podpora formou tandemové výuky a konzultací. Cílem je podpořit školy v regionu v přípravě na nové rámcové vzdělávací plány.

Dlouhodobě pro pedagogy základních škol připravujeme i samostatné workshopy a sdílení přímo ve školách, jarní a letní školu pro pedagogy v Geoparku Říčany a na Říčanské hájovně. Tam mohou sdílet zkušenosti a vzájemně se inspirovat aktivní pedagogové z různých škol. Jarní školy se tradičně účastní také studenti Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, budoucí učitelé přírodopisu.

Zaměření workshopů:

- učení venku
- badatelsky orientovaná výuka
- učení o neživé přírodě
- jak učit o změně klimatu
- udržitelnost a nové RVP
- jak facilitovat žákovské projekty

NOVĚ
OD ROKU
2024

Učitelky a učitelé si během workshopů na vlastní kůži zkoušejí různé aktivity a pomůcky vhodné pro výuku. Reflektují své zkušenosti a sdílejí je s kolegy.

360

**PEDAGOGŮ SE ÚČASTNILO
WORKSHOPŮ PRO ZŠ**

Pomohlo mi to trochu se zorientovat v tom, jak začít se žákovskými projekty. Jsem ráda, že si to můžu prakticky vyzkoušet s vaší podporou.

učitelka ZŠ Kunice

PRO ŠKOLY V ŘÍČANECH A V OKOLÍ MÁME ELEKTRONICKOU REGIONÁLNÍ UČEBNICI

Regionální učebnice nejsou pro školy běžně dostupné, za jejich přípravou je totiž mnoho práce. **Nejde nám jen o předání informací o regionu, ale o pomůcku, která učitelům usnadní výuku.** V elektronické Regionální učebnici Říčansko, kterou najdete na našem webu, jsou pro pedagogy připravené **hotové lekce, prezentace, pracovní listy, historické fotografie nebo nahrávky rozhovorů s pamětníky.** Vše je ke stažení **zdarma.**

Pro učitele i rodiče s dětmi tu najdete výletní trasy v okolí Říčan, v Mukařově, Tehově, Ondřejově, Mnichovicích a Kunicích. Vedle informací o historii a přírodě konkrétních lokalit jsou jejich důležitou součástí tipy na aktivity s dětmi.

PLÁNUJEME UDRŽITELNÝ PROVOZ MĚSTSKÝCH INSTITUCÍ

Muzeum Říčany se v roce 2024 ve spolupráci s městským úřadem pustilo do vzdělávání zaměstnanců města Říčany a jeho příspěvkových organizací v tematice udržitelné budoucnosti. Zaměstnanci městského úřadu (asi 200 lidí) postupně v menších skupinách získávají základní informace o stavu i možnostech předcházení nebo přizpůsobování se aktuálním změnám klimatu. Informace v diskusi propojujeme s naší každodenní praxí v osobním i pracovním životě, například s realizovanými inovativními projekty města i s těmi, které plánuje do budoucna.

Během podzimu proběhly také specializované workshopy s odborníky na vybraná témata – zeleň ve městě, energie a doprava. Určeny byly pro posluchače, kteří mají o dané téma hlubší profesní zájem. Ve vzdělávání budeme pokračovat i v následujícím roce.

Zároveň vznikla a průběžně se schází pracovní skupina složená z vedoucích odborů úřadu, zástupců vedení města a vybraných příspěvkových organizací, která připravuje plány udržitelného provozu svých institucí.

Díky finanční podpoře města Říčany jsme se také v roce 2024 pustili do **externího auditu tzv. ESG**, které označuje faktory environmentálního, sociálního a správního řízení (anglicky Environmental, Social and Governance). Environmentální aspekty ESG zahrnují přístupy k udržitelnosti, které používají instituce, aby

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

NÁRODNÍ
PLÁN OBNOVY

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Tento projekt je financován Evropskou unií v rámci Národního plánu obnovy.

minimalizovaly dopad na životní prostředí. Zahrnují to, jak se instituce starají o ochranu životního prostředí, jak plánují snížení emisí a jaké jsou jejich postoje k obnovitelným zdrojům energie. Sociální aspekty ESG se zabývají otázkami, jako jsou lidská práva a lidské zdroje. Hodnotí především to, jak se instituce starají o své zaměstnance. Faktory správního řízení zahrnují způsob, jakým je společnost řízena a jakým způsobem se zabývá otázkami, jako jsou etické standardy či transparentnost. Komplexní ESG report a naše cíle pro rok 2025 naleznete na našem webu.

JAK ZPROSTŘEDKOVÁVAT TÉMA UDRŽITELNÉ BUDOUCNOSTI NÁVŠTĚVNÍKŮM MUZEÍ

V roce 2024 jsme navázali spolupráci s:

- Oblastním muzeem v Ústí nad Labem
- Pevností poznání – centrem popularizace v Olomouci
- Muzeem regionu Valašsko

Pracovní skupina, složená ze zástupců vedení i popularizačních pracovníků, se vzdělávala v tematice komunikace klimatické změny, pravidel účinné interpretace a vzájemně sdílela své aktuální i plánované projekty.

Srdečně **děkujeme Michalu Medkovi**, lektorovi a facilitátorovi z Ústavu pro interpretaci místního dědictví, za realizované workshopy a konzultace.

Z výše uvedeného reportu Muzea Říčany je zřejmé, že muzeum nejen poskytuje kvalitní služby především v oblasti environmentální výchovy, ale také naplňuje své závazky vlastní činností.

Z hodnotící zprávy ESG

RECERTIFIKACE POSKYTOVATELE

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY

Muzeum Říčany je členem Sítě středisek ekologické výchovy Pavučina. Spolupracujeme na projektech Pavučiny a dalších členských organizací, podílíme se tak na směřování ekologické výchovy nejen v našem regionu.

V roce 2024 jsme prostřednictvím auditu úspěšně prošli recertifikací jakožto kvalitní poskytovatel environmentální výchovy.

V souvislosti s Pavučinou je třeba zmínit, že se naše kolegyně Edita Ježková na podzimním setkání členů Sítě středisek ekologické výchovy Pavučina stala předsedkyní výkonného výboru Pavučiny.

ESG REPORT

ESG report je komplexní dokument, který shrnuje dlouhodobý přístup organizace k tématu udržitelnosti. Hodnotí stávající stav ve vztahu ke kritériím ESG a současně představuje závazky organizace ke zlepšení v konkrétních oblastech prostřednictvím cílů pro následující rok.

V rámci ESG se hodnotí tři oblasti. E – environmentální, S – sociální a G – governance představuje řízení a odpovědnost.

Report zpracovala společnost ESG7 & PowerHUB.

Děkujeme za finanční podporu městu Říčany.

Kompletní zprávu naleznete zde.

KOMPLEXNÍ VÝCVIK PRO LEKTORY

Zkušené lektorky Jana Švandová a Michaela Češková se účastnily komplexního výcviku lektorů, který zahrnoval několik víkendových školení ve střediscích environmentální výchovy. Jana Švandová pak v návaznosti na výcvik úspěšně složila zkoušku a získala osvědčení o získání profesní kvalifikace „pracovnice environmentální výchovy“ dle Národní soustavy kvalifikací ČR.

Vybíráme z účasti na konferencích

MÚZEÁ 21. STOROČIA SPOLOČNE PROTI

HROZBÁM KLIMATICKEJ KRÍZY

V červnu jsme přijali pozvánku na mezinárodní konferenci „Múzeá 21. storočia spoločne proti hrozbám klimatickej krízy“, ktorou pořádalo Slovenské banské múzeum v Banskej Štiavnici. Vystoupili jsme s těmito příspěvky: Jakub Halaš – 15 let vzdělávání pro udržitelnou budoucnost, Kateřina Čiháková – Jak komunikovat klimatickou změnu v muzeu. Příspěvky mezi přítomnými velmi pozitivně rezonovaly.

ZNÁME SVÉ NÁVŠTĚVNÍKY?

V měsíci červnu se Adéla Venerová a Jakub Halaš také účastnili konference „Známe své návštěvníky?“, kterou pořádalo Ostravské muzeum a Komise muzejních historiků AMG s dalšími aktéry. Diskutovalo se zde o té části procesu tvorby výstav a expozic, která zahrnuje výzkum návštěvníků a práci se získanými informacemi. Důraz byl kladen na výměnu praktických zkušeností.

AKTUÁLNÍ TRENDY V MUZEJNÍ PREZENTACI A EDUKACI

Na přelomu září a října se Jana Kreidlová, Alžběta Macková, Michaela Češková a Petra Skřivánková účastnily konference „Aktuální trendy v muzejní prezentaci a edukaci“, kterou pořádalo Masarykovo muzeum v Hodoníně a Komise pro práci s veřejností a muzejní pedagogiku AMG. Tématem byla pestrost ve spektru činností muzejního pedagoga. Naše zástupkyně prezentovaly v rámci Tržště nápadů metodiku tvořivé hry pro práci s předškolními dětmi.

SEMINÁŘ MUZEJNÍCH GEOLOGŮ ČESKÉ REPUBLIKY A SLOVENSKÉ REPUBLIKY

Jakub Halaš jakožto předseda Geologické komise AMG pomáhal zorganizovat týdenní seminář geologů muzeí ČR a SR. Tentokrát bylo hostitelem Slovenské muzeum ochrany přírody a jaskyniarstva v Liptovském Mikuláši.

Terénní exkurze směřovaly do geologicky nejzajímavějších lokalit se zaměřením na mineralogii, petrologii, geologické procesy, paleontologii mezozoika a paleogénu, poznávání minerálních pramenů a jeskyní, návštěvu muzeí s hornickou a geologickou tematikou. Každý den po večeri pokračovaly přednášky účastníků semináře na různá témata muzejní práce z oblastí výzkumu, výstavní činnosti a vzdělávacích aktivit.

Sít'ování

SDRUŽENÍ PRO INTERPRETACI MÍSTNÍHO DĚDICTVÍ ČR V ŘÍČANECH

Muzeum Říčany, člen SIMIDu, v říjnu přivítalo celorepublikové setkání členů. Cílem sdružení je podporovat praxi, vzdělávání a výzkum v oblasti interpretace místního dědictví v České republice.

Během setkání jsme představili práci Muzea Říčany, zejména v Geoparku Říčany. Prezentovali jsme projekt nového objektu pro návštěvníky v blízkosti říčanského hradu. S účastníky jsme prodiskutovali možnosti interpretačního obsahu návštěvnického centra zaměřeného na klimatické vzdělávání.

museUM JINAK

Jako členové platformy pro muzejní inovaci jsme se v dubnu 2024 zúčastnili workshopu sítě ve Sladovně Písek a sdíleli jsme zkušenosti se zážitkovou pedagogikou.

V listopadu 2024 jsme se společně zaměřili na tematiku herních mechanismů a principů v muzejní edukaci ve filmovém muzeu NaFilm. Prakticky jsme si například vyzkoušeli počítačovou hru Velvet89 od vývojářského studia Charles Games nebo terénní hry zaměřené na témata moderních dějin vytvořené vývojářským studiem Cryptomania ve spolupráci s Pamětí národa.

MAP V ORP ŘÍČANY: PRACOVNÍ SKUPINA PRO PODPORU MODERNÍCH DIDAKTICKÝCH FOREM VEDOUCÍCH K ROZVOJI KLÍČOVÝCH KOMPE- TENCÍ

V roce 2024 Muzeum Říčany pravidelně organizovalo v rámci MAP v ORP Říčany setkávání pedagogů se zaměřením na přírodovědu a přírodopis.

LETNÍ ŠKOLA PRO MUZEJNÍ EDUKÁTORY

Workshopu se účastnili muzejní pedagogové z celé republiky. Zaměřili jsme se na to, jak v muzeích připravovat funkční výukové programy ke stálé expozici, výstavám i do terénu.

VDANÉ PUBLIKACE V ROCE 2024

Když přijel do Říčan první vlak

Zásadním počinem v publikační činnosti bylo v roce 2024 vydání knihy *Když přijel do Říčan první vlak*. Kniha zachycuje proměny města a každodenní život jeho obyvatel od roku 1871 až do první poloviny dvacátých let 20. století. Přináší jedinečný pohled na vývoj Říčan od chvíle, kdy první vlak spojil město s Prahou a Vídní a kdy Říčany začaly přitahovat jak náhodné výletníky, tak slavné osobnosti hledající klid a přírodu. Na knize spolupracovali tři autoři; každý z nich do zpracovaných příběhů přinesl vlastní perspektivu a odbornost: novinář a publicista Jan Kužník, lektorka a dokumentaristka Renata Skalošová a antropolog Radek Holodňák. Kniha je napsána formou dialogu, což čtenářům umožňuje snadnou orientaci a lepší porozumění. Celkovou atmosféru doby podtrhuje grafické zpracování Evy Sosnovcové, díky kterému kniha zaujme jak obsahem, tak vizuální podobou.

Kniha *Když přijel do Říčan první vlak* je rozdělena do pěti kapitol, které čtenáře provedou nejen technickým pokrokem a ekonomickým rozkvětem města, ale také nelehkým obdobím první světové války nebo euforií i nenaplněnými očekáváními spojenými se vznikem první republiky. Kapitoly jsou doplněny informacemi, které zasazují příběhy z Říčan do širšího kontextu českých, evropských a světových dějin. Kniha je k zakoupení v našem obchůdku či na našem e-shopu.

Tvořivá školka

Brožura obsahuje mnoho praktických tipů a příkladů pro mateřské školy, které chtějí dětem nabízet vhodné a bezpečné prostředí pro rozvoj kreativity dětí, umožnit jim pracovat se skutečnými nástroji a přírodními materiály. Tato příručka je také průvodcem na cestě k certifikátu kvality „Tvořivá školka“, kromě podrobného popisu všech kritérií pro certifikaci nabízí i pracovní listy pro autoevaluaci mateřské školy. Na našem webu je dostupná ve formátu PDF.

1.12.2024

Poděkování

*zaměstnancům muzea jmenovitě
autorem knihy*

*„Když přijel do Říčan první vlak.“
Chtěla bych Vám všem, kdo jste se
zasloužili o to, aby kniha vznikla,
poděkovat. V knize jsou zajímavé
příběhy, informace a je obohacena
o krásné dobové fotografie.*

*Knihy se mi moc líbí a budu se k
ní ráda vracet.*

Všem velkým díky!

*Zdeňka Čumpelíková
s rodinou*

Jak se učí o přírodě na Říčansku

Pro výstavu Okna do přírody jsme hledali příklady dobré praxe výuky o přírodě na školách v regionu Říčanska. Oslovili jsme učitele a učitelky i vedoucí volnočasových kroužků, kteří se na přírodu zaměřují. Děkujeme, že si našli čas a podělili se s námi o své zkušenosti. Přinášíme vám pestrou paletu příkladů, řazených podle metod a forem výuky. Rádi bychom ukázali, že badatelská výuka nebo místně zakotvené učení mají na školách svoje pevné místo. Ke každému přístupu jsme zařadili medailonky inspirativních pedagogů, kteří se samozřejmě věnují i jiným metodám. Z rozhovorů zjistíte, jak se s novými metodami seznámili, kde našli podporu a jaké vidí přínosy pro svoje žáky.

Věříme, že probíhající změny Rámcových vzdělávacích programů pro základní školy a gymnázia přinesou větší důraz na aktivní učení o přírodě a že takovou výuku zažijí všechny děti.

Publikace je zdarma ke stažení na našem webu ve formátu PDF.

CYKLUS ČLÁNKŮ O HISTORII A PŘÍRODĚ ŘÍČAN V ŘÍČANSKÉM KURÝRU

Tým muzea Říčany pravidelně přispívá do městského věstníku. V rubrice Mezi námi to jsou články o historii města a okolních obcí, o místních osobnostech i organizacích. V roce 2024 se tu objevily mj. Vzpomínky na Jazlovce a text Sedm tisíc let osídlení Jazlovic. Portréty Vladimíra Chmela, úspěšného podnikatele a milovníka hudby, radošovického starosty Františka Poláka a učitele-buditele Petra Vlčka. Věnovali jsme se Olivovně jako místu pro školu v přírodě a lesní školu. Díky činnosti Klubu přátel Muzea Říčany a badatelskému nadšení jeho členů a příznivců vznikly články o SSC Říčany, nejen sportovním klubu, který fungoval ve třicátých a čtyřicátých letech minulého století a ovlivnil další generace Říčanských. Čtenáři Kurýra se mohli dočíst také o působení Dělnické tělovýchovné jednoty Říčany. Připomněli jsme 80. výročí hrdinské smrti poručíka Josefa Koreše.

V cyklu *Příroda Říčanska* se objevily články o zástupcích živočišné říše provázané s výstavou Okna do přírody (například želvušky, mravenci, nosorožec srstnatý). Psali jsme i o ptácích v říčanských sadech a parcích, pýchavkách velikosti kopacího míče, zdravém domácím kvašení nebo stálezelených dřevinách, které mohou ozvláštnit naše zahrady a dodat jim jižní půvab.

WEBOVÁ STRÁNKA PÍŠEME PRO VÁS

Již přes sto popularizačních článků zejména z oblasti historie a přírody na Říčansku naleznete na našich webových stránkách. Přidáváme je postupně a můžete je filtrovat podle zaměření – geologie, kvetoucí rostliny a houby, stromy, zvířata, říčanské osobnosti a historie, vzpomínky pamětníků a ze sbírek.

MUZEUM NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH

Ze sociálních sítí jsme nejaktivnější na Facebooku. Facebooková stránka Muzea Říčany měla ke konci roku 2024 kolem 3 200 sledujících. Kromě této stránky spravujeme také facebookové skupiny S dětmi venku na Říčansku, Učíme na Říčansku a Tvořivá hra. Muzeum má profil i na YouTube a na Instagramu.

MUZEUM VE VEŘEJNÉM PROSTORU

Akce pro veřejnost, výstavy a další aktivity inzerujeme prostřednictvím plakátů v našich vývěskách a také na městských výleповých plochách firmy Rengl. Při příležitosti vánoční výstavy Tajemné bytosti adventu jsme umístili netradiční poutač ve formě adventní postavy Lucie přímo na říčanské Masarykovo náměstí. Setkal se s velkým zájmem veřejnosti.

MUZEUM V MÉDIÍCH

O novinkách a aktivitách Muzea Říčany pravidelně informují jak regionální, tak celostátní média. Dostáváme se také pravidelně na stránky celostátně vydávaných tištěných médií.

V roce 2024 jsme se objevili v těchto celostátních médiích:

- ČT Děčko: Tam-Tam
- ČT: Toulavá kamera
- ČT1 a ČT24: Studio 6
- ČR Radiožurnál a ČR Plus
- Signál Radio
- Deník Blesk
- Deník Aha!
- seznamzpravy.cz
- ekolist.cz
- denik.cz
- tn.cz

NOVÁ BROŽURA UŽIJTE SI ŘÍČANY A MAPA ŘÍČAN PRO NÁVŠTĚVNÍKY MĚSTA

V roce 2024 jsme ve spolupráci s Mediálním a komunikačním servisem města Říčany vytvořili informační brožurku o městě zaměřenou na zajímavá místa a volný čas. Brožura byla vydána také v anglické a německé jazykové mutaci. Současně jsme spolupracovali na vytvoření nové tržací mapy města s popisem několika výletních tras ve městě i okolí pro dospělé i děti.

Tým Muzea Říčany

PRŮMĚRNÝ EVIDENČNÍ POČET ZAMĚSTNANCŮ
NA HLAVNÍ PRACOVNÍ POMĚR: 14,625

Mgr. Jakub Halaš
ŘEDITEL,
PŘÍRODOVĚDEC

V našem muzeu pracuje stabilní tým velmi kvalifikovaných, schopných a motivovaných lidí. Nechodíme do tuctové práce, jsme nadšený kolektiv, pro který je výzva podporovat učitele, strhávat děti k objevování nebo vymýšlet nová řešení popularizace a interpretace vědy.

Ing. Edita Ježková
KOORDINÁTORKA
VZDĚLÁVACÍCH AKTIVIT,
MENTORKA

Koordinuje vzdělávání pedagogů ZŠ, výukové programy a dílny pro žáky ZŠ i MŠ. Jako mentorka podporuje pedagogy v zavádění výuky venku, využívání školních zahrad a přípravě na nové RVP v průřezovém tématu udržitelnost. Je předsedkyní výkonného výboru Síť středisek ekologické výchovy Pavučina.

MgA. Adéla Venerová
ZÁSTUPKYNĚ ŘEDITELE,
POPULARIZÁTORKA,
KOORDINÁTORKA ROZVOJE
TVOŘIVÉ HRY A KOMUNIKACE
MUZEA

Vede realizační týmy vzdělávacích projektů, připravuje žádosti o dotace a je odpovědná za administraci realizovaných projektů. Rukama jí projde většina podkladů od odborníků, které upravuje tak, aby byly atraktivní pro návštěvníky. Koordinuje rozvoj metody tvořivé hry.

Mgr. Michaela Češková,
Ph.D.
LEKTORKA PŘÍRODOVĚDNÝCH
A ŘEMESLNÝCH PROGRAMŮ

V muzeu učí přírodovědné, ale i řemeslné programy a skrze zážitky a aktivní učení vede děti k poznání přírody. Podílí se na vedení přírodovědného kroužku pro mladší školáky.

Mgr. Kateřina Čiháková
PŘÍRODOVĚDKYNĚ, METODIČKA
A MENTORKA

Neustále sleduje vývoj v oblasti vzdělávacích trendů a vede sebe, kolegy i pedagogy k učení o místě a v souvislostech, o klimatu, budoucnosti a udržitelnosti. Vede přírodovědný kroužek pro starší školáky.

Silvie Denemarková
ASISTENTKA

V muzeu je každý den originál, jednou je uklízečkou, jednou pomáhá s administrativní zátěží a jednou je třeba vílou na akci pro veřejnost. Pro každého ochotně udělá, co mu na očích vidí.

Mgr. Radek Holodňák
HISTORIK, ANTROPOLOG,
SPRÁVCE SBÍREK

V roce 2024 měl na starosti depozitář muzea, kde zpracovával a evidoval staré i nově získané sbírkové předměty a muzejní knihy. Zabýval se regionální historií, popularizací sbírkového fondu, přípravou akcí a byl k dispozici badatelům. S muzeem nadále spolupracuje externě.

Mgr. Jana Kreidlová
LEKTORKA PŘÍRODOVĚDNÝCH
A ŘEMESLNÝCH PROGRAMŮ,
PŘÍRODOVĚDKYNĚ

Připravuje a realizuje výukové programy a vede přírodovědný kroužek pro mladší školáky. Koordinuje ekoporadnu pro veřejnost. Je pro ni smysluplné provázet děti okolím Říčan a podporovat jejich vztah k živé i neživé přírodě.

Ing. Alžběta Macková
LEKTORKA PŘÍRODOVĚDNÝCH
PROGRAMŮ A TVOŘIVÉ HRY,
FINANČNÍ MANAŽERKA

Provází pedagogy na cestě proměny školkové zahrady k zahradě s tvořivou hrou a EVVO. Vede přírodovědné i řemeslné výukové programy. Pečuje o finance projektů i personální záležitosti.

Mgr. Klára Pilíková
LEKTORKA ŘEMESLNÝCH PROGRAMŮ

V muzeu pracuje jako lektorka řemeslných programů, doprovodných programů k výstavám a řemeslných táborů. Má ráda tradice a řemesla, oboje ráda propojuje a baví ji na toto téma tvořit nejenom s dětmi.

Mgr. Carolina Sidon
METODIČKA TVOŘIVÉ HRY,
VÝTVARNICE, KOORDINÁTORKA
VÝSTAVNÍ ČINNOSTI

Dlouhodobě se zajímá o předškolní vzdělávání a témata rozvoje tvořivosti. Ráda vytváří prostor pro tvoření a objevování, kdy vznikají nové nápady, přichází nadšení z úspěchu a prožitek z ruční práce.

Mgr. Renata Skalošová
POPULARIZÁTORKA HISTORIE,
LEKTORKA, JAZYKOVÁ
KOREKTORKA, KOMUNIKACE

Věnuje se popularizaci historie našeho regionu. Povídá si s pamětníky, píše knihy, vede výukové programy a akce pro veřejnost s důrazem na místně ukotvené učení. Dbá o jazykovou správnost materiálů, které pro vás v muzeu připravujeme.

Mgr. Petra Skřivánková
LEKTORKA TVOŘIVÉ HRY,
KOORDINÁTORKA PRODEJE
ZBOŽÍ, KOMUNIKACE

Vede workshopy tvořivé hry a poskytuje pedagogům individuální podporu při jejím zavádění do praxe. Realizuje řemeslné, tábory a dílny pro všechny věkové kategorie – od tříletých dětí až po dospělé. Zajišťuje hladký provoz e-shopu a našeho muzejního obchůdku.

Mgr. Eva Sosnovcová
GRAFIČKA

Když uvidíte po Říčanech a okolí plakát muzea nebo program akcí, už víte, kdo ho dělal. Pokud jste drželi v ruce některou z našich publikací, příruček nebo metodik, je to také její práce.

Mgr. Romana Štičková
LEKTORKA PŘÍRODOVĚDNÝCH
ŘEMESLNÝCH A HISTORICKÝCH
PROGRAMŮ

Během výukových programů, příměstských táborů a výstav pomáhá dětem objevovat tajemství živé i neživé přírody. S nadšením s nimi vyrazí na výpravy do terénu, kde společně zkoumají vše, co příroda nabízí. Přibližuje jim fascinující svět minerálů a hornin a s láskou je zapojuje do řemeslných aktivit. Společně s ní se mohou přenést i do dávných časů – zažít pravěk i středověk.

RNDr. Jana Švandová, Ph.D.
GEOLOŽKA A LEKTORKA,
KOORDINÁTORKA AKCÍ, KOMUNIKACE

Jejím hlavním a zároveň nejoblíbenějším pracovištěm je Geopark Říčany, jehož správu a provoz má na starost. Žákům, pedagogům i veřejnosti s nadšením odhaluje taje neživé přírody a prakticky každého návštěvníka přesvědčí, že geologie není žádná nuda. Koordinuje akce pro veřejnost a ráda se s vámi (nejen) na sociálních sítích dělí o to, co se v muzeu právě děje.

Mgr. Marie Tvrdoňová
POPULARIZÁTORKA, LEKTORKA, JAZYKOVÁ KOREKTORKA, KOMUNIKACE

Připravuje a lektoruje programy k výstavám a další výukové programy pro školy, potkáte se s ní i na akcích pro veřejnost. Podílí se na komunikaci s veřejností a jazykových korekturách muzejních materiálů. Zaujímá ji tematika udržitelné spotřeby a welfare domácích zvířat.

Mgr. Jana Véghová
LEKTORKA ŘEMESLNÝCH
PROGRAMŮ
A VÝTVARNICE VÝSTAV

Předává dětem a dospělým dovednosti z tradičních řemesel i nové moderní postupy. Zaměřuje se na práci s přírodním materiálem. Jako člověk devatera řemesel je nepostradatelná při tvorbě výstav.

Mgr. Šárka Vydrařová
HISTORIČKA, DOKUMENTÁTORKA

Věnuje se správě depozitáře muzea a péči o sbírkový fond. Ve spolupráci s pamětníky připravuje články o významných říčanských obyvatelích. Zpracovává badatelské dotazy týkající se říčanského regionu.

Ing. Lenka Wernerová
SPRÁVKYŇE OBJEKTŮ, PROVOZ
ESHOPU

Spravuje Říčanskou hájovnu, pečuje o zeleň v Geoparku Říčany, na zahradě muzea i na Dvorku. A pokud si objednáte něco z našeho e-shopu, vaše objednávka s nejvyšší pravděpodobností projde jejími rukama.

Celkové výdaje provozního rozpočtu (tedy bez grantů) za rok 2024 činily 11 726 037 Kč.

Ty byly kryty celkovými příjmy organizace ve výši 12 434 087 Kč, a to zejména z příspěvku a účelových dotací od zřizovatele a příjmy z vlastní činnosti.

MUZEUM ŘÍČANY JAKO PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE HOSPODAŘÍ S ROZPOČTEM ZALOŽENÝM NA TŘECH HLAVNÍCH ZDROJÍCH FINANCOVÁNÍ:

- 1) příspěvky od zřizovatele
- 2) dotace a granty
- 3) vlastní činnost (výukové programy, vstupné, pronájem Říčanské hájovny ad.)

PŘÍSPĚVKY OD ZŘIZOVATELE

Typ příspěvku	Čerpání v roce 2024 v Kč
Provozní příspěvek	6 816 900
Účelový příspěvek – údržba naučné stezky	10 000
Účelový příspěvek – Den Země	25 000
Účelový příspěvek – oprava flašinetu	46 000
Účelový příspěvek – Muzejní noc	14 000
Účelový příspěvek – publikace Když přijel do Říčan první vlak	351 000
Účelový příspěvek – workshopy KLIMA pro zaměstnance MÚ	35 000
Celkem	7 297 900

Děkujeme zřizovateli
za významnou podporu.

VLASTNÍ ČINNOST

Příjmy z vlastní činnosti se nám v roce 2024 podařilo navýšit na částku **5 048 696 Kč**.

Příjmy z vlastní činnosti jsou složeny zejména z realizace výukových programů pro školy, akcí pro veřejnost, kroužků, táborů, vstupného na výstavy, z pronájmu terénního pracoviště Říčanská hájovna pro vzdělávací akce a také z realizace vzdělávání pedagogů a z prodeje zboží a vlastních výrobků.

ČERPÁNÍ Z FONDŮ

Díky vysoké poptávce škol i veřejnosti po nabízených službách (tedy vyšších příjmech z vlastní činnosti, než jsme očekávali) jsme nebyli v roce 2024 nuceni čerpat plánované finance z fondu odměn a z rezervního fondu.

Byla čerpána pouze povinná rezerva ve výši **49 367 Kč**.

OSTATNÍ

Mezi ostatní příjmy patří příjmy z úroků na bankovních účtech, tržby z prodeje DHM a zdroje krytí odpisů v celkové výši **38 124 Kč**.

PŘIJATÉ GRANTY A DOTACE

Vedle celkových výdajů provozního rozpočtu kryjeme další náklady spojené s činností muzea z grantů a dotací. V roce 2024 to byly:

Projekt	Poskytovatel	Čerpání v roce 2024
Projekt Udržitelná budoucnost (2024-2025)	SFŽP – EU	2 397 519,07
Environmentální programy v Říčanech (Národní síť – 09/2022 – 06/2024)	SFŽP	94 402,00
Jak se lze učit o přírodě (2023/2024)	Středočeský kraj	384 685,76
Místo, kde žiju (2024-2025)	Středočeský kraj	145 970,21
Pořízení odvlhčovačů do depozitáře	Ministerstvo kultury	59 000,00
Tvořivá školka – učení pro reálný a udržitelný život	Magistrát hl. m. Prahy	42 000,00
CELKEM		3 123 577,04

Dále jsme obdrželi investiční dotaci na pořízení zabezpečovacího zařízení do depozitáře od Ministerstva kultury ve výši 47 000 Kč.

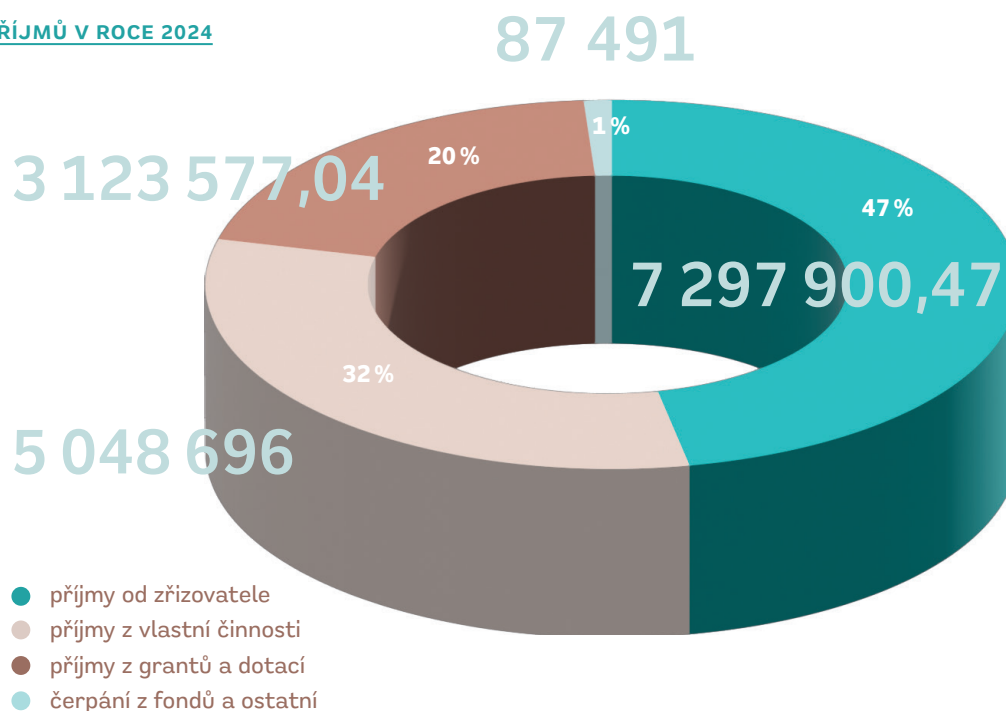
Celkové výdaje muzea tak v roce 2024 činily 14 849 614 Kč.

Níže uvedený graf zobrazuje strukturu proúčtovaných celkových zdrojů organizace, které činí celkem 15 557 664 Kč.

Z grafu je patrné, že **příspěvky od zřizovatele představují 47 % celkových zdrojů financování organizace**. Velmi si vážíme stabilní podpory města Říčany. 32 % příjmů je tvořeno vlastní činností a 20 % tvoří dotace a granty.

STRUKTURA PŘÍJMŮ V ROCE 2024

KOMENTÁŘ K HOSPODÁŘSKÉMU VÝSLEDKU

Navýšení závazných ukazatelů rozpočtu roku 2024 bylo kompenzováno navýšením příjmů. Navýšení bylo plně kryto vyššími příjmy zejména ze služeb organizace v průběhu roku 2024. Rada města Říčany souhlasila na jednání ze dne 6. 3. 2025 s navýšením závazných ukazatelů.

Pozitivní hospodářský výsledek ve výši 708 050,44 Kč navrhujeme rozdělit do fondu odměn ve výši 141 600 Kč a do rezervního fondu ve výši 566 450,44 Kč.

Muzeum Říčany za rok 2024 čerpalo:

- z rezervního fondu 49 367 Kč pro daňovou úsporu,
- z fondu FKSP 34 300 Kč jako příspěvek na stravné a 24 005 Kč jako příspěvek na kulturu a sport pro zaměstnance a dále 21 040 Kč na produkty na stáří pro zaměstnance.

Výše použité daňové úspory podle §20 zákona o daních z příjmů v roce 2024 činila 49 367 Kč. Jedná se o 19 % uplatněné daňové úspory v roce 2023.

Výše závazků po lhůtě splatnosti je nulová.

V roce 2024 Muzeum Říčany přijalo dar na běžný provoz muzea ve výši 2 250 Kč.

Povinnost zveřejnění účetní závěrky 2024 v obchodním rejstříku byla splněna.

DALŠÍ POVINNÉ INFORMACE

Podle ustanovení §18 odst. 1 zák. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, zveřejňuje Muzeum Říčany jako povinný subjekt výroční zprávu k poskytování informací za kalendářní rok 2024. Počet podaných žádostí o informaci: 0. Výčet poskytnutých výhradních licencí: 0. Počet podaných stížností: 0.

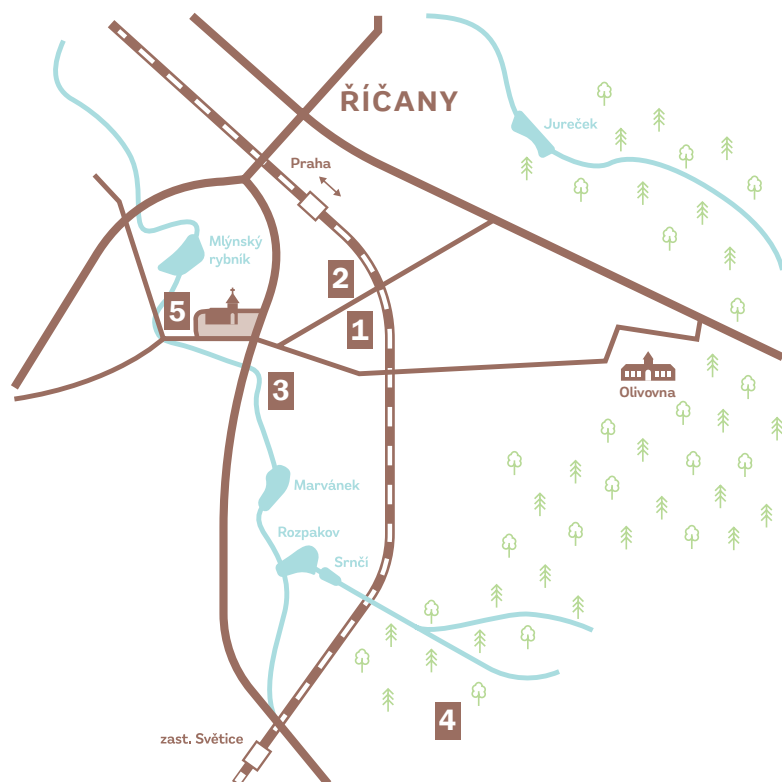
Výnosy a náklady

VÝNOSY A NÁKLADY

SÚ	Náklady	11 726 037
501	Spotřeba materiálu	413 314
502	Spotřeba energie	476 873
504	Prodané zboží	-86 743
511	Opravy a udržování	278 689
512	Cestovné	107 477
513	Náklady na reprezentaci	10 635
518	Ostatní služby	1 395 010
521	Mzdové náklady	6 741 703
524	Zákonné sociální pojištění	2 005 171
525	Jiné sociální pojištění	22 475
527	Zákonné sociální náklady	80 349
538	Jiné daně a poplatky	39 699
549	Ostatní náklady z činnosti	26 774
551	Odpisy dlouhodobého majetku	45 689
558	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	168 922
	Mzdové náklady kryté z grantů a dotací	2 821 576
	Ostatní náklady kryté z grantů a dotací	349 001

Výnosy	12 434 087
601 Výnosy z prodeje vlastních výrobků	489 474
602 Výnosy z prodeje služeb	3 833 120
603 Výnosy z pronájmů	436 350
604 Výnosy za prodané zboží	289 752
646 Tržby z prodeje DHM a DNM	1 500
648 Čerpání fondů	49 367
662 Úroky	1 766
672 Celkové příspěvky na provoz, z toho:	7 332 758
Provozní a účelová dotace od zřizovatele	7 297 900
Doučtování a odpisy majetku z minulých let	34 858
Granty a dotace – mzdy	2 821 576
Granty a dotace – ostatní	349 001

Hospodářský výsledek	708 050
----------------------	---------

1. MUZEUM ŘÍČANY

příspěvková organizace
hlavní budova se zahradou
Rýdlova 271/14, 251 01 Říčany

2. DVOREK

naproti hlavní budově

3. VÝUKOVÁ MÍSTNOST

Sportovní hala, Škroupova 2026/2

4. ŘÍČANSKÁ HÁJOVNA

Říčany 375

5. GEOPARK ŘÍČANY

1. ZŠ Říčany, Masarykovo nám. 71

